
«ДОРОГІ» ГОСТІ: ПРО ПРИЙОМ ДЕЛЕГАЦІЇ КУБИНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК НА ЧОЛІ З ПРЕЗИДЕНТОМ ДОКТОРОМ АНТОНІО НУНЬЄСОМ ХІМЕНЕСОМ В АН УРСР У 1963 р.

Співробітництво НАН України з Академією наук (АН) Куби почалося ще в 1963 р., коли до СРСР прибула делегація на чолі з президентом Антоніо Хіменесом.

Антоніо Нуньєс Хіменес (Antonio Núñez Jiménez) — кубинський учений, державний і громадський діяч. Народився 20.04.1923 р. у м. Алькісар, провінція Гавана, в селянській родині. У 1940 р. заснував спелеологічне товариство

Куби, в 1940—1950 рр. був його президентом. У 1950 р. закінчив Гаванський університет за спеціальністю «Історія та географія». Брав активну участь у діяльності прогресивних студентських організацій, в русі прихильників миру. Неодноразово піддавався репресіям. У 1955—1957 рр. професор географії Центрального університету Лас-Вільяс в м. Санта-Клара. З 1957 р. брав участь у боротьбі проти диктатури Батісти, з 1958 р. капітан Повстанської армії. Після перемоги революції на Кубі, в 1959—1961 рр. — віце-президент Національного інституту аграрної реформи. У 1962—1972 рр. — президент АН Куби, з 1972 р. — посол у Перу. В 1969—1972 рр. — президент Асоціації кубинсько-радянської дружби. Доктор географічних наук *honoris causa* МГУ ім. М.В. Ломоносова (1960). Державна премія СРСР (1973) за участь у складанні Національного атласу Куби (Гавана, 1970).

24 травня 1963 р. для зустрічі делегації АН Куби і організації перебування делегації кубинських вчених в АН УРСР на високому рівні (придбання сувенірів і організація товариської зустрічі) Академія запросила у Ради Міністрів УРСР додаткові кошти, які було виділено в сумі 300 крб. 25 травня 1963 р. делегація кубинських учених на чолі з президентом АН Куби Антоніо Хіменесом прибула до Києва. Відбулася зустріч і переговори

про співробітництво з керівництвом АН УРСР. Гості познайомилися з роботою АН УРСР і відпочили. 27 травня 1963 р. делегація відбула до Москви, де 28 травня 1963 р. було підписано Угоду про наукове співробітництво між АН СРСР і АН Республіки Куба. Цей візит залишився би малопомітним, якби не перевитрати коштів на прийом делегації.

12 червня 1963 р. віце-президент АН УРСР академік М. Семененко в листі до заступника голови Ради Міністрів УРСР П. Тронька звернувся із проханням затвердити фактичні витрати на прийом президента Кубинської Академії наук Антоніо Н. Хіменеса в сумі 577 крб 47 коп., тобто з перевитратами. Перевитрати сталися внаслідок того, що під час складання попереднього кошторису Академії наук УРСР були невідомі додаткові вказівки директивних органів про порядок зустрічі та прийом гостей (прогулянки на великому катері і сніданок на Дніпрі; фотографування пам'ятних місць, запрошення на банкет на прохання А. Хіменеса 27 осіб замість 20; придбання квітів під час прийому і проводів президента Кубинської Академії наук на аеродромі). Цей лист було переадресовано Міністерству фінансів УРСР, яке 20 червня 1963 р. у листі до Ради Міністрів УРСР знайшло можливим прийняти фактичні витрати і віднести їх на рахунок кошторису АН УРСР на 1963 рік. Зверталися до ЦК КПРС і АН СРСР із цього приводу тодішнє керівництво України не наважилось. Ця подія свідчила, з одного боку, про недосвідченість керівництва АН УРСР в організації співробітництва із закордоном, легковажне потурання забаганкам «цінних» іноземних вчених; з іншого — про повну залежність української науки від союзного центру, який гальмував розвиток міжнародних наукових зв'язків.

Пропонується підбірка з 6 документів про наслідки прийому делегації АН Куби в 1963 р.

№ 1

ЛИСТ ПРЕЗИДЕНТА АН УРСР Б. ПАТОНА до Ради Міністрів УРСР про виділення додаткових коштів для зустрічі президента Кубинської Академії наук Антоніо Н. Хіменеса

24 травня 1963 р.

25 травня 1963 року до Києва прибуває учений і видатний політичний діяч Республіки Куба президент Кубинської Академії наук Антоніо Нуньес Хіменес та особи, що його супроводять.

Для організації перебування делегації кубинських вчених в АН УРСР на високому рівні необхідні додаткові витрати.

Президія АН УРСР просить затвердити витрати в сумі 315 крб за рахунок кошторису для придбання сувенірів і організації товариської зустрічі.

Додаток: Кошторис

Президент АН УРСР
академік

Б. ПАТОН

ЦДАВО України, ф. Р. 2, оп. 10, спр. 2377, арк. 158.

№ 2

КОШТОРИС

витрат на прийом в Академії наук УРСР президента Кубинської Академії наук Антоніо Нуньеса Хіменеса з 25 по 27 травня 1963 р.

Кількість іноземних учених — 3
Кількість супроводжуючих осіб — 3.

1. Прийом у президента — 15 крб.
2. Прогулянка по Дніпру на катерах /2 катери x 2 години x 3 крб 50 коп. за годину/ — 15 крб.
3. Товариська вечеря на честь президента Кубинської академії наук /20 чол. по 7 крб 50 коп. на чоловіка/ — 150 крб.
4. Витрати на сувеніри та подарунки /рушничі для підводного полювання — 4 шт. по 15 крб = 60 крб, українські сорочки з орнаментом 3 шт. по 25 крб = 75 крб/ — 135 крб.

Всього: 315 крб.

Президент АН УРСР
академік

Б. ПАТОН

ЦДАВО України, ф. Р. 2, оп. 10, спр. 2377, арк. 159.

№ 3

**ЛИСТ ЗАСТ. ГОЛОВИ РАДИ МІНІСТРІВ УРСР П. ТРОНЬКА
президенту АН УРСР Б. Патону
про дозвіл витратити 300 крб на прийом делегації
Кубинської Академії наук**

30 травня 1963 р.

Рада Міністрів Української РСР дозволяє витратити до 300 крб за рахунок кошторису Академії на 1963 рік на проведення заходів, пов'язаних із перебуванням в Києві президента Кубинської Академії наук доктора Антоніо Нуньеса Хіменеса і осіб, що його супроводять.

Заступник голови
Ради міністрів УРСР

П. ТРОНЬКО

ЦДАВО України, ф. Р. 2, оп. 10, спр. 2377, арк. 160.

№ 4

**ЛИСТ ВІЩЕ-ПРЕЗИДЕНТА АН УРСР акад. М. СЕМЕНЕНКА
до заступника голови Ради Міністрів УРСР П. Тронька
з проханням затвердити фактичні витрати на прийом
президента Кубинської Академії наук Антоніо Н. Хіменеса
в сумі 577 крб 47 коп.**

12 червня 1963 р.

На організацію і влаштування прийому високого гостя — президента Кубинської Академії наук та осіб, що його супроводжували, Вами дозволено витратити 300 крб,

фактично витрати склали 577 крб 47 коп. Перевитрачено 277 крб 47 коп.

Перевитрати сталися внаслідок того, що під час складання попереднього кошторису Академії наук УРСР невідомі були вказівки президента АН СРСР М.В. Келдиша та директивних органів Ради Міністрів СРСР про те, як необхідно провести зустріч, а тому кошторис не передбачав:

а) 4-годинної прогулянки на великому катері і сніданку на Дніпрі (40 руб. планування 15 крб.)*

б) фотографування пам'ятних місць; 157 крб (по 3 руб. 15 видів)*

в) запрошення на банкет на прохання тов. Хіменеса замість 20—27 осіб;

г) придбання квітів під час прийому і проводів президента Кубинської Академії наук на аеродромі.

Президія АН УРСР просить Вас затвердити фактичні витрати на прийом та проводи президента Кубинської Академії наук А.Н. Хіменеса та осіб, що його супроводжували, замість 300 — 577 крб 47 коп.

Вице-президент АН УРСР
академік

М. СЕМЕНЕНКО

ЦДАВО України, ф. Р. 2, оп. 10, спр. 2377, арк. 169.

№ 5

ЛИСТ МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ УРСР

до Ради Міністрів УРСР про можливість прийняти фактичні витрати на прийом Кубинської Академії наук і віднести їх на рахунок кошторису АН УРСР на 1963 р.

20 червня 1963 р.

Міністерство фінансів УРСР розглянуло лист Академії наук УРСР про затвердження витрат на організацію і влаштування прийому президента Кубинської Академії наук та осіб, що його супроводили, на рівні фактичних видатків в сумі 517 крб 47 коп. і доповідає:

Рада Міністрів УРСР листом від 30 травня 1963 р. № 97-93 дозволила Академії наук УРСР витратити за рахунок кошторису Академії наук УРСР на 1963 рік на проведення заходів з перебування у Києві президента Кубинської Академії наук та осіб, що його супроводили, до 300 крб.

Академія наук на цю мету витратила 577 крб 47 коп., або майже в 2 рази більше, посилаючись на додаткові вказівки директивних органів про порядок зустрічі і прийом гостей.

Враховуючи, що зазначені витрати вже проведені, Міністерство фінансів УРСР вважає можливим прийняти фактичні витрати і віднести їх за рахунок кошторису Академії наук УРСР на 1963 рік, але при цьому звернути увагу Президії Академії наук УРСР на недопущення в подальшому перевитрат коштів на подібні заходи.

Заступник міністра фінансів УРСР

М. ТИЩЕНКО

ЦДАВО України, ф. Р. 2, оп. 10, спр. 2377, арк. 170.

---

* Так у тексті. — прим. укладача.

№ 6

ЛИСТ РАДИ МІНІСТРІВ УРСР

**до Президії АН УРСР про зарахування витрат на проведення заходів,
пов'язаних із перебуванням Президента Кубинської Академії наук і осіб,
що його супроводили, на рахунок кошторису АН УРСР на 1963 рік**

червень 1963 р.

На додаток до листа № 97-33 від 30.05.1963 р. Рада Міністрів Української РСР дозволяє Академії наук УРСР віднести на рахунок кошторису Академії на 1963 рік фактичні витрати на проведення заходів, пов'язаних із перебуванням в Києві президента Кубинської Академії наук і осіб, що його супроводили, в сумі 577 крб 47 коп.

Заступник голови
Ради Міністрів УРСР

П. ТРОНЬКО

ЦДАВО України, ф. Р. 2, оп. 10, спр. 2377, арк. 171.

Вступ і документи до друку підготував старший науковий співробітник відділу історії та соціології науки ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України» О.Г. ЛУГОВСЬКИЙ.